

Sociale veiligheid

De wet Sociale Veiligheid op School is per 1 augustus 2015 van kracht geworden. Het is aan scholen zelf om daaraan gericht aandacht te geven en daarover verantwoording af te leggen.

Er zijn 3 belangrijke elementen in de wet vastgelegd, waaraan scholen moeten voldoen;

1. Een inspanningsverplichting om een actief veiligheidsbeleid te voeren;
2. Het effect van het veiligheidsbeleid periodiek monitoren;
3. De volgende taken bij tenminste één persoon beleggen:

O het coördineren van anti-pestbeleid

O vast aanspreekpunt zijn in het kader van pesten.

De onderwijsinspectie ziet toe op naleving van deze wettelijke verplichtingen en daarbij vooral letten op hoe de school vorm geeft aan het werken aan sociale veiligheid. Het is aan de scholen zelf om te laten zien hoe er actief wordt gewerkt aan sociale veiligheid (inspanningsverplichting). De school zal ook moeten laten zien wie in de school als aanspreekpunt fungeert voor ouders en leerlingen en het anti-pestbeleid coördineert.

Sociale veiligheid op de scholen van Invitare

De scholen van Invitare bepalen voor de eigen school hoe er actief gewerkt wordt aan sociale veiligheid. Dit gebeurt op alle scholen door middel van een eigen methodiek voor sociaal emotionele ontwikkeling.

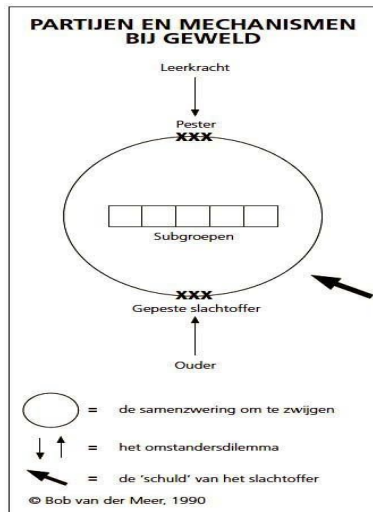
De Stichting heeft kernwaarden voor alle scholen vastgelegd.

Mocht er toch sprake zijn van ernstig en systematisch pestgedrag, dan volgen de scholen de 'vijfsporenaanpak' van psycholoog B. vd Meer (landelijk expert 'sociale veiligheid'). Pesten is systematisch (lichamelijk, geestelijk of seksueel) geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Uit deze definitie zijn de verschillen tussen pesten en plagen te halen: pesten gebeurt systematisch en er is sprake van een ongelijke machtsverhouding. Het slachtoffer wordt niet (meer) geacht voor zichzelf op te komen en het pesten heeft desastreuze gevolgen voor het slachtoffer.

De vijfsporenaanpak bij pesten (B. vd Meer)

Vijf partijen

Bij pesten is sprake van vijf partijen. De zwijgende middengroep (kolom in het midden) bestaat uit vijf subgroepen:

- de leerlingen die met de pester mee pesten, omdat ze bang voor hem/haar zijn,
- de leerlingen die mee pesten, omdat ze er beter van (denken te) worden,
- de leerlingen die niet mee pesten, maar ook niets doen om een einde te maken aan het gedrag van de pester,
- de enkeling die niet ziet dat er in de klas wordt gepest,
- de enkeling met een hoge sociale status in de groep die het af en toe voor het slachtoffer opneemt.

De andere partijen in het schema zijn de pester (de kruisjes aan de bovenkant), de leerkracht (de pijl van boven naar beneden), ouder (de pijl van onder naar boven) en de gepeste leerling (de kruisjes aan de onderkant).

De aanpak bestaat uit de volgende activiteiten: mobiliseren van de zwijgende middengroep, hulp aan de pester, professionalisering van leerkrachten, professionalisering van ouders, en hulp aan het gepeste kind.

1. Mobiliseren van de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep wordt gemobiliseerd door voor leerlingen van groepen 1-3 regels en pictogrammen te gebruiken en aan leerlingen van groepen 4-8 en klassen 1-3 de opdracht te geven zelf regels te maken en ze elke week kort aan de orde te stellen.

2. Hulp aan de pester

De hulp aan de pester is, naast de hulp aan het gepeste kind, een mogelijke taak voor een externe counsellor, die professionele hulp kan bieden.

Een onderzoek van Olweus toont namelijk voor pesters de volgende kenmerken aan: ze hebben een positieve houding ten opzichte van geweld, zijn impulsief, hebben een sterke

behoefte om anderen te domineren, zijn fysiek sterk, maken structureel gebruik van lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld tegen leeftijdsgenoten, hebben weinig empathie (voor hun slachtoffers) en hebben een vier keer zo grote kans om in het criminele circuit te komen.

3. Professionaliseren van leerkrachten

De attitudes van leerkrachten versterken door, evenals de leerlingen, op de hoogte te stellen van achtergrondinformatie over het probleem (cognitieve component), hen te laten ervaren wat het is om buitengesloten en gepest te worden (emotioneel/affectieve component) en in het beleidsplan van de school op het gebied van psychosociale veiligheid de verplichting op te nemen om, wanneer zij zien of vermoeden dat kinderen elkaar pesten, daar duidelijk stelling tegen te nemen (conatieve component).

4. Professionaliseren van ouders

Alle ouders worden geïnformeerd. Er worden adviezen gegeven aan ouders van gepeste kinderen, ouders van pesters en de ouders van de rest van de klas.

5. Hulp aan het gepeste kind

We bieden hulp (intern of professioneel) aan het gepeste kind.